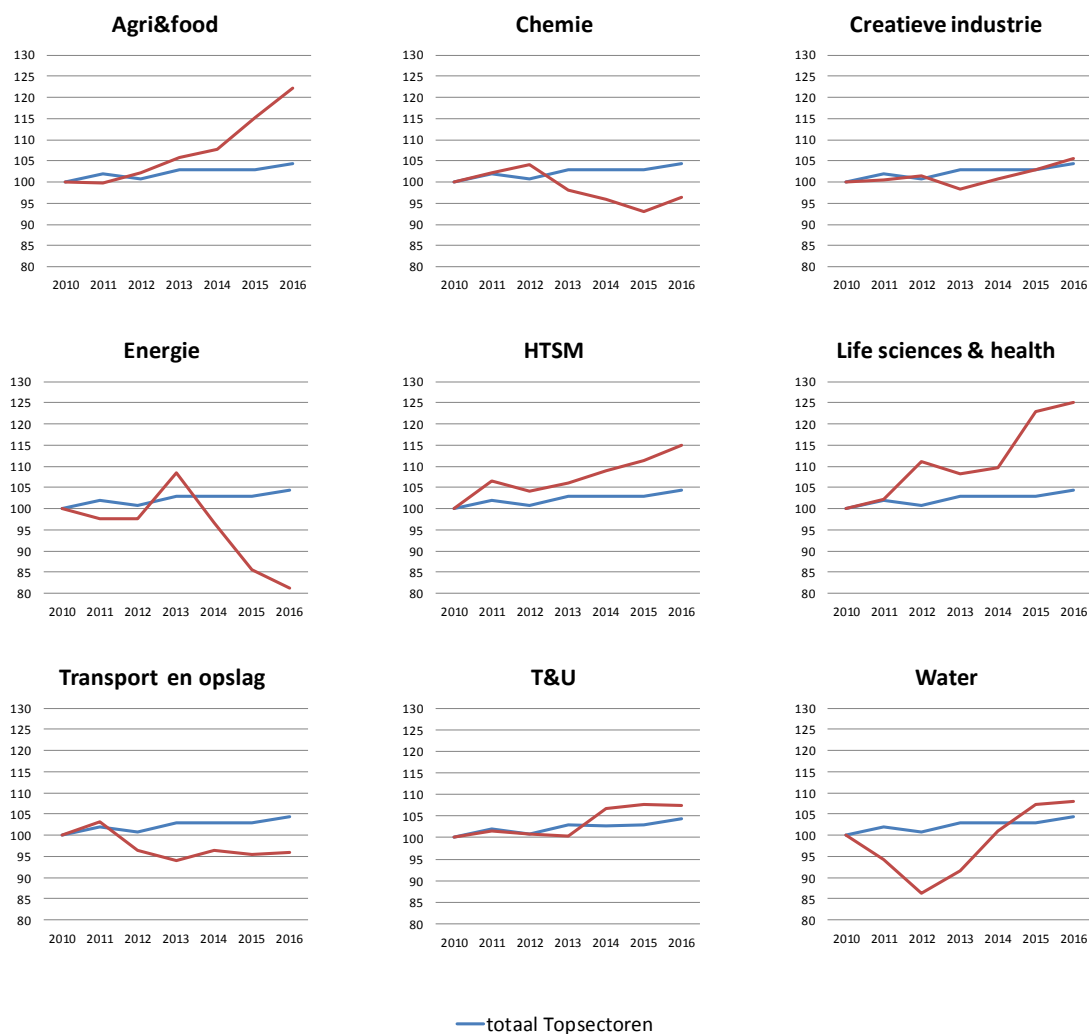

Ontwikkeling topsectoren en andere afbakening topsectoren

Omzetontwikkeling topsectoren 2010-2016

Hieronder staan voor iedere topsector over de periode 2010-2016 de ontwikkeling van hun (reële) toegevoegde waarde vergeleken met die van de topsectoren als geheel.¹ De cijfers over 2016 betreffen een flashraming van het CBS en kennen een ramingsmarge die verschilt per topsector. Het groeitempo verschilt behoorlijk tussen de topsectoren, alhoewel in de meeste topsectoren de laatste jaren sprake is van (verder) herstel. Dit herstel hangt samen met de verder aantrekkende conjunctuur in Nederland, met een hogere groei van de wereldhandel en van de consumptie. Een uitzondering is de topsector Energie. De sterke terugval in deze sector na 2013 komt door het dichtdraaien van de gaskraan. Ook de topsector Chemie kent een terugval in de omzet. Het achterblijven van deze topsector wordt bepaald door incidenten zoals de brand bij Moerdijk.

Meer cijfers over de topsectoren zijn te vinden op het [CBS-dashboard](#) van de topsectoren. Op de CBS-site is ook de [monitor topsectoren 2017](#) en de methodebeschrijving met onder andere de afbakening van de topsectoren te vinden.

Andere afbakening topsectoren

Let op dat het hierboven en op het CBS-dashboard gaat om de sectorale afbakening zoals het CBS die in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken maakt in het kader van de monitor Topsectoren. Dit wordt op een consistente wijze door het CBS gedaan, zodat al het cijfermateriaal tussen topsectoren onderling goed vergelijkbaar en optelbaar is tot totaal topsectoren. Er zijn echter vier topsectoren (Logistiek, Agri&Food, T&U en Water) waar door het topteam ook gewerkt wordt met een (meer functionele) vaak bredere afbakening.

¹ De ontwikkeling is berekend o.b.v. constante prijzen. Dat betekent in dit geval dat de toegevoegde waarde is uitgedrukt in prijzen voor goederen en diensten van 2010. Dit geeft een betere vergelijking in de tijd, omdat alleen gekeken wordt naar volumeontwikkelingen.

- De topsector Logistiek omvat alle logistieke activiteiten die in het bedrijfsleven worden uitgevoerd. Dit gaat dus verder dan de activiteiten van de sector “transport & opslag” zoals hierboven meegenomen. Voor het CBS is het alleen mogelijk om voor een beperkt aantal variabelen op basis van de functionele beschrijving cijfermateriaal te construeren die representatief zijn voor de topsector Logistiek.
- De kern van de Agri&food bestaat uit de primaire productie van (grondstoffen voor) levensmiddelen en de verwerking hiervan in de voedingsmiddelenindustrie. Deze afbakening is hierboven gekozen. De Topsector Agri&Food rekent in de praktijk tevens de speciaal voor voedingsmiddelen bestemde logistiek, handel en financiële dienstverlening en onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie tot de sector. Het CBS maakt ook voor deze bredere afbakening cijfers.
- De topsector T&U gebruikt voor een aantal kernvariabelen cijfers over het zogenaamde Tuinbouwcomplex. Dit laatste betreffen dan resultaten van onderzoek door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) naar het zogeheten Agro-complex. Voor een groot deel van de indicatoren uit de monitor topsectoren is geen cijfermateriaal in deze indeling beschikbaar.
- Tenslotte, heeft het topteam Water in 2016 de [Nederlandse Water Monitor](#) laten maken door Ecorys. Hierin is voor de topsector water een bredere afbakening van de sector gekozen.